

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

9. - 15. decembar 2017. godine

Bilten broj 50/2017

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom	4
Trebali većini da primaju platu i kako to rešiti	4
Lažni eksploziv, nesuđeni koncesionari i skriveni podaci	5
Državna izgradnja stanova - hoće li biti javnih nabavki	6
Saopštenja	8
Još jedna propuštena godina	8
Antikorupcijsko savetovalište ALAC	10
GSP	10
Izbor zamenika tužilaca	10
Uzbunjivač	10
Mediji	11
Medijske komisije u Vojvodini: Udruženi medijski poduhvat	11

Aktivnosti

U protekloj nedelji obeležen je 9. decembar, Međunarodni dan borbe protiv korupcije. Tim povodom ocenili smo da **Srbija ni 2017. godinu nije iskoristila da bitno poboljša propise, ojača institucije i kazni odgovorne za korupciju**. Detaljnije u rubrici "Saopštenja".

Nemanja Nenadić i Zlatko Minić prisustvovali su konferenciji koju je, povodom konferenciju Međunarodnog dana borbe protiv korupcije, Agencija za borbu protiv korupcije organizovala 14. decembra. Konferencija je bila posvećena saradnji antikorupcijskih institucija u regionu i svoja iskustva predstavili su gosti iz Crne Gore, Italije i Slovenije. Bila je to prilika za brojne susrete sa predstavnicima institucija i stručnjacima za borbu protiv korupcije.

U diskusiji, na panelu, na kojem su predstavljena tri inovativna pristupa za borbu protiv korupcije – otkrivanje nepravilnosti u javnim nabavkama u Italiji, portal za kontrolu javnih finansija ERAR (ranije Supervisor), koji vodi slovenačka antikorupcijska agencija i analiza rizika na korupciju koju vrši ovdašnja Agencija za borbu protiv korupcije, Nenadić se osvrnuo na slovenački portal. On je podsetio na ranije izjave slovenačkih zvaničnika prema kojima uspostavljanje ove sveobuhvatne baze javnih rashoda nije koštalo gotovo ništa, jer su svi podaci već postojali kod državnih organa, i da ju je pre desetak godina izradio „jedan student“. U Srbiji se, međutim, podaci ove vrste mogu dobiti kroz zahteve za pristup informacijama, ali nisu dostupni u pretraživom obliku koji omogućava ukrštanje podataka iz baza raznih državnih organa.

S druge strane, gosti iz Slovenije su potvrdili da i kod njih postoji apsurdna situacija (kao i u Srbiji) da državni organi, koji bi na osnovu zakonskih normi trebalo da sarađuju, zaključuju posebne sporazume o saradnji radi razmene informacija.

U vezi sa analizom rizika na korupciju Nenadić je podsetio na neke neočekivane koristi od ovog mehanizma – primer Zakona o ulaganjima, koji je trebalo da bude upućen u skupštinsku proceduru bez javne rasprave, ali su neke njegove problematične norme postale poznate javnosti koja je digla glas protiv njih, zahvaljujući objavljenom mišljenju Agencije za borbu protiv korupcije. U pogledu budućnosti ovih analiza i uspostavljanja obaveze da organi državne uprave vrše analizu rizika na korupciju kada pripremaju zakone, Nenadić je izrazio bojazan da bi posle uvođenja takve obaveze narodni poslanici koji podržavaju vladu mogli da se pojave kao predlagači zakona umesto Vlade i da se na taj način zaobiđe i ova analiza i obaveza organizovanja javne rasprave o pripremi propisa kad god to nije po volji vlastima.

U petak je održan konsultativni sastanak povodom izrade Predloga Uredbe o sredstvima za podsticanje programa ili nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa od javnog interesa koja realizuju udruženja. Oko stotinu predstavnika udruženja građana i nadležnih institucija, okupilo se u Kući ljudskih prava, na diskusiji koju su organizovali Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, u saradnji sa Kancelarijom za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije i Građanskim inicijativama.

Na prethodni prethodni tekst predloga ove uredbe svoje komentare je dostavio mali broj organizacija, a među njima i Transparentnost – Srbija, koja je imala 68 komentara i predloga. Većina ovih predloga nije prihvaćena. Međutim, neke bitne promene su ipak načinjene, pre svega u pogledu obaveze da se prilikom ocenjivanja projekata moraju vrednovati svi postavljeni kriterijumi, u povećanju transparentnosti kroz objavljivanje podataka o raspisanim konkursima i pružanje mogućnosti prigovora na odluku komisije.

Nenadić je istakao značaj organizovanja javne rasprave o ovom podzakonskom aktu, iako to nije zakonska obaveza u ovom trenutku, kao primer dobre prakse, pogotovo u situaciji kada se sužava prostor za javnu debatu o bitnim pitanjima. Pitanje finansiranja programa udruženja značajno je za borbu protiv korupcije iz najmanje dva razloga, kao što je Transparentnost Srbija utvrdila i u poslednjem istraživanju Sistema društvenog integriteta iz 2011. i 2015.

Prvi razlog je da se kroz transparentno odlučivanje o dodeli ovih sredstava, kroz sužavanje diskrecionih ovlašćenja organa koji odlučuju i kroz mehanizme nadzora obezbedi da ne bude korupcije u tom procesu. Druga bitna oblast je podrška antikorupcijskim projektima. Borba protiv korupcije je prepoznata kao jedna od oblasti gde se ostvaruje javni interes. Međutim, ne postoji obaveza ni jednog organa da upravo u ovoj oblasti finansira programe udruženja, bez obzira na postojanjem potrebe za tim.

Kada je reč o konkretnim odredbama aktuelnog predloga Uredbe, predstavnik Transparentnosti je ukazao na neadekvatnost postojećih rešenja u vezi sa sukobom interesa, kao i po nekim drugim pitanjima i najavio da će TS i na ovu verziju akta dostaviti svoje komentare i amandmane.

Naše Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) imalo je 30 novih slučajeva tokom prošle nedelje - 12 na osnovu telefonskih poziva na besplatni broj 0800 081 081, a 18 na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs, poštom, kroz poruke na našoj FB stranici ili na osnovu informacija pronađenih na internetu i u pres klipingu.

Na Fejsbuk stranici TS u protekloj nedelji objavili smo pet komentara i linkova u vezi sa antikorupcijskim temama. Na sajt smo postavili četiri teksta. Na Tviteru je najviše pažnje izazvao naš tvit u vezi sa izjavom ministarke Jadranke Joksimović: "Joksimović za unutrašnje potrebe ponavlja da je problem što je AP za 23 bio preambiciozan. Naprotiv, bio je neambiciozan, ni kao takav nije realizovan i to EU prepoznaje. Dodatno odlaganje rokova na rešava problem".

U medijima je u prošloj nedelji objavljena čak 91 vest ili prilog o aktivnostima naše organizacije, odnosno vest u kojoj je citiran stav predstavnika TS.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Treba li većini da primaju platu i kako to rešiti

15. decembar 2017.

Predsednik Jedinственe Srbije Dragan Marković Palma je na nedavnom skupu svoje partije [predložio](#) „da se funkcioneri u lokalnim samoupravama odreknu dnevnica i plata, a da tako prikupljen novac bude usmeren građanima koji teško žive“.

Slično tome, u jednoj od medijskih [izjava](#), on apeluje na odbornike gradskih i opštinskih skupština da, prilikom donošenja budžeta za narednu godinu, „glasaju protiv toga da članovi gradskih i opštinskih veća i odbornicu skupština primaju plate samo zato što jednom u dva ili tri meseca konstatuju dnevni red“. „To nije radno vreme da bi se primio lični dohodak, a plate članovima gradskih i opštinskih veća iznose i do 100.000 dinara“. „Odbornici, takođe, ne treba da primaju nadoknade i te stavke treba izbaciti iz budžeta za narednu godinu.“ „Svi odbornici Skupštine grada Jagodine su u radnom odnosu van gradske skupštine i ne primaju nadoknadu, kao ni članovi gradskog veća. Dragan Marković je svojevremeno apelovao na građane da za odbornike biraju ljude koji imaju posao i ne planiraju da plate primaju iz gradskog budžeta.“

Poziv D.M. Palme je legitiman. Međutim, njemu stoje na raspolaganju sredstva, koja nemaju drugi građani. Naime, on je narodni poslanik, koji može da predloži donošenje ili izmene bilo kog zakona, a uz to je član parlamentarne većine pa može da realno utiče da se taj predlog nađe na dnevnom redu.

U konkretnom slučaju, reč je o Zakonu o lokalnoj samoupravi, koji trenutno niti obavezuje gradove i opštine da se većnicima i odbornicima plaćaju zarade i nadoknade, niti im to brani.

Druga je stvar da li je ovaj predlog dobar. Ukoliko članovi gradskih i opštinskih veća zaista nemaju posla, naravno da ne treba ni da dobijaju zarade. Stvar se naravno može gledati i sa druge strane – zbog čega većnici i odbornici ne rade posao koji bi mogli da obave u okviru svojih ovlašćenja? Dalje, ovo pitanje je u vezi sa širom dilemom – da li su Srbiji i njenim lokalnim samoupravama potrebni profesionalni političari u ovim telima ili ljudi koji će ovaj posao obavljati kao hobi?

Još preciznije, da li bi građani bili pre spremni da plate ove naknade, kako bi im makar pokrili troškove angažovanja i smanjili koruptivna iskušenja ili bi prioritet dali smanjivanju izdvajanja za političare, smatrajući ta davanja unapred bacanjem para.

Lažni eksploziv, nesuđeni koncesionari i skriveni podaci

14. decembar 2017.

U vezi sa koncesijom za aerodrom može se mnogo toga čuti i pročitati, jedino nema onoga od čega se moralo početi – analize koja bi pokazala da je za dalji razvoj aerodroma javno – privatno partnerstvo bolje rešenje od finansiranja iz sopstvenih izvora ili kredita i zašto je odabran upravo ovaj oblik koncesije. Podsećamo da smo ove ključne podatke [tražili od više državnih organa](#), ali da ih još nismo dobili.

Posle mnogih najava zvaničnika o velikoj zainteresovanosti potencijalnih partnera, priča o uspesima i potencijalima ovog javnog preduzeća i obaveštenja o odlaganju odluke o izboru koncesionara, sada se pojavila jedna veoma čudna priča u medijima.

Prema [tekstu iz „Blica“](#), „prljave igre potencijalnih koncesionara zainteresovanih za Aerodrom "Nikola Tesla" mogle bi da budu razlog incidenta u kojem su dvojica Indijaca krajem novembra pokušala da unesu lažni eksploziv u Srbiju“.

Prema scenariju koji obrazlaže ovaj list, odnosno neimenovani sagovornik, „Imali smo informaciju da će se jedna indijska kompanija pojaviti među ponuđačima za koncesiju. Pretpostavljamo da su oni pokušali da lažni paket nalik eksplozivu prenesu preko dva kontinenta i unesu u Beograd. Time bi postigli da kažu kako je bezbednost na niskom nivou i kako svašta može da prođe naše aerodromsko obezbeđenje i, naravno, na konto toga bi pokušali da spuste cenu.“

Ove veoma ozbiljne optužbe protiv indijske kompanije koju verovatno nije teško identifikovati, ostale su za sada bez reakcije državnih organa. A takve reakcije bi moralo da bude, makar u vidu molbe da se ne iznose neproverene tvrdnje dok se ne utvrdi da li su optužbe osnovane, kako ne bi bio ugrožen postupak nadmetanja i kako bi se jasno stavilo do znanja koncesionarima koji su se javili ili to nameravaju da učine da mogu da računaju na ravnopravan tretman.

Teza koja se iznosi u novinskom tekstu inače nije naročito uverljiva. Naime, s obzirom na to da će budući koncesionar upravljati beogradskim aerodromom onako kako on smatra da treba da se čini, eventualni propusti u sadašnjem sistemu obezbeđenja ovog objekta nisu nešto što bi moglo da „obori cenu“, jer nije relevantno.

Dalje, „obaranje cene“ u korist samo jednog od ponuđača može da ima efekta jedino kada nema konkurencije, već država mora da pregovara samo sa jednom firmom ili sa povezanom grupom firmi

Državna izgradnja stanova - hoće li biti javnih nabavki

11. decembar 2017.

Nije ništa novo da najave i izjave visokih političkih funkcionera mediji tretiraju kao udarnu vest, iako još uvek nema čak ni nacrtu akata koji će biti doneti, niti analiza koje bi poduprle najavljene poteze vlasti.

Ovaj put je reč o izgradnji stanova „za pripadnike snaga bezbednosti“, ali i za mlade bračne parove u sledećoj fazi. Najave ove vrste su omiljena tema u predizbornom periodima. U nekim situacijama je iza najava sledila zaista i nekakva izgradnja, poput mnogih nedovršenih projekata za mlade bračne parove iz 2000, kao i izgradnje čitavog naselja u Beogradu i mnogih, manje ili više potrebnih projekata pred važne izbore 2012, a sve na osnovu posebnog Zakona „o pomoći građevinskoj industriji“ iz 2011, koji je ozbiljno narušio sistem javnih nabavki (na šta je TS ukazivala i [obraćala](#) se Ustavnom sudu -

Šta je poznato?

- Predsednica Vlade smatra da država treba da se zahvali pripadnicima bezbednosnih službi, koji rade težak i opasan posao, tako što će izgraditi stanove koje će moći da kupuju po povoljnim uslovima.
- Da postoji vladina Komisija za pripremu Predloga programa izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti (Vojske Srbije, policije i Bezbednosno-informativne agencije).
- Da će se stanovi graditi u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu, Kraljevu i Vranju.

- Da će do 15. januara biti određene lokacije, način finansiranja, uslovi kupovine, rešeni imovinsko-pravni odnosi i predlog načina raspodele i uslova kupovine.
- Da će na taj način biti „ojačan BDP, kao i građevinske kompanije“.
- Da postoji želja „da odgovorno raspoložemo novcem poreskih obveznika“.
- Da je sastanku prisustvovao predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić (verovatno nije član komisije), kao i ministar odbrane Aleksandar Vulin, potpredsednik Vlade i ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović, ministar finansija Dušan Vujović, potpredsednik Vlade i ministar građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Zorana Mihajlović i direktor Bezbednosno-informativne agencije Bratislav Gašić (verovatno jesu članovi Komisije). Sastanku su prisustvovali gradonačelnik Beograda Siniša Mali, gradonačelnik Novog Sada Miloš Vučević, gradonačelnik Kragujevca Radomir Nikolić, gradonačelnik Niša Darko Bulatović, gradonačelnik Kraljeva Predrag Terzić i gradonačelnik Vranja Slobodan Milenković.
- Da još uvek nije rešeno pitanje finansiranja, rešavanje imovinsko-pravnih problema i određivanja odgovarajućih lokacija za izgradnju stanova za potrebe pripadnika sektora bezbednosti.

Šta nije poznato?

- Koje obaveze država Srbija uopšte ima prema pripadnicima službi bezbednosti kada je reč o rešavanju stambenih pitanja, a šta je stvar iskazivanja dobre volje, odnosno „zahvalnosti“ i u kojoj meri te obaveze država nije ispunila.
- Koliki je problem koji bi trebalo da se reši (koliko pripadnika službi bezbednosti nema rešeno stambeno pitanje na odgovarajući način)
- Da li je razmatrano rešavanje problema na drugi način i koji su zaključci tog razmatranja. Na primer, ukoliko država želi da pomogne rešavanje stambenog pitanja svojih zaposlenih, to se može učiniti tako što bi isti iznos planiranih budžetskih sredstava bio dat tim zaposlenima pa da oni sami uzmu stambeni kredit, počnu da grade kuću ili da plaćaju kiriju ako to žele. Jednako, umesto izgradnje stanova, država može da kupi stanove koji već postoje na tržištu
- Da li je razmatran negativni efekat državne stanogradnje na druge učesnike na tržištu i da li pozitivni efekti nadmašuju negativne
- Da li će državna stanogradnja biti izvedena u vidu javne nabavke radova i u kojem postupku.

Vučić na prvom sastanku komisije za stanove: Na proleće gradnja stanova u 6 gradova, kvadrat oko 500 evra (FOTO)

Tanjug | 11. decembar 2017, 09:13 | Komentara: 27

U Palati Srbije održan je prvi sastanak vladine Komisije za pripremu Predloga programa izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbednosti - Vojske Srbije, policije i Bezbednosno-informativne agencije

Препоручено 0 | Поделите | Tweet | G+

Foto: Tanjug

Imajući u vidu negativna iskustva iz doba ranijih vlada sa kršenjem pravila o javnim nabavkama zarad predizborne izgradnje stanova, kao i još uvek sveža iskustva očiglednih nelogičnosti i neregularnosti u predizbornoj obnovi toaleta u zdravstvenim ustanovama pred izbore 2016. godine (<https://goo.gl/3g2CTc>), bilo bi dobro da Vlada što pre saopšti pune informacije o nameravanoj realizaciji ovog projekta. U ovoj fazi to su pre svega informacije o tome šta je zaista obaveza države i na osnovu čega je zaključeno da je stanogradnja isplativija od alternativnih mogućnosti za rešavanje stambenog pitanja pripadnika službi bezbednosti.

Saopštenja

Još jedna propuštena godina

9. decembra 2017.

Transparentnost Srbija, povodom Međunarodnog dana borbe protiv korupcije, ocenjuje da **Srbija ni 2017. godinu nije iskoristila da bitno poboljša propise, ojača institucije i kazni odgovorne za korupciju.**

Podsećamo da Srbija ulazi u poslednju godinu primene Nacionalne antikorupcijske strategije iz 2013, koja je **proklamovala politiku „nulte tolerancije“ na korupciju**. Taj akt je predvideo mnoštvo mera za prevenciju korupcije, jačanje svih antikorupcijskih institucija i povećanje broja rešenih slučajeva. Međutim, mnoge aktivnosti ni posle više „probijenih“ rokova nisu sprovedene, a na ostvarenju pojedinih mera za protekle četiri godine nije uočeno angažovanje. Indikativno je da Narodna skupština godinama ne razmatra izveštaje Agencije za borbu protiv korupcije o (ne)sprovođenju ove strategije, niti poziva na odgovornost ministre i druge rukovodioce državnih organa koji su propustili da ispune svoje obaveze.

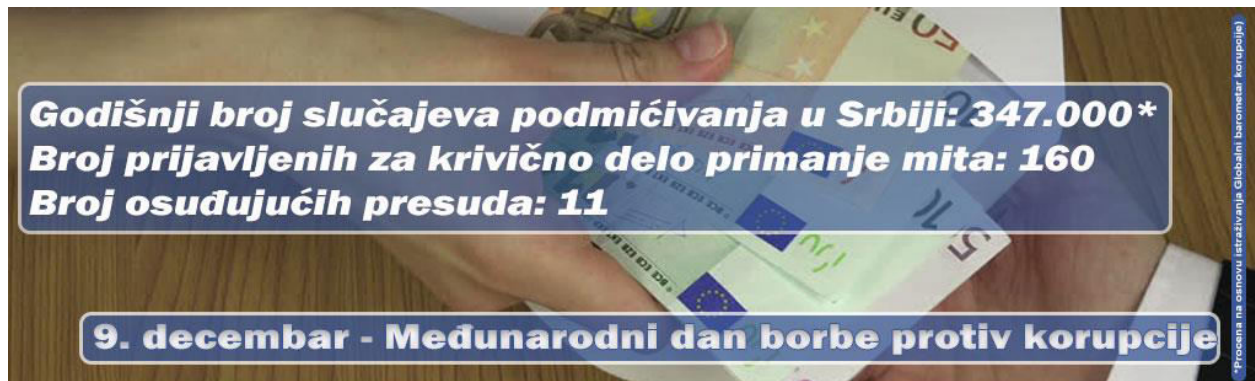
Transparentnost – Srbija je, u vreme donošenja, ovu Strategiju i prateći Akcioni plan ocenila kao **nedovoljno ambiciozne**, s obzirom na raširenost korupcije u zemlji. Tako je, na primer, kao pokazatelj uspeha za krivično gonjenje korupcije određeno povećanje broja presuda za svega 30% u 2017. u odnosu na početno stanje iz 2012. godine, koje je bilo označeno kao veoma loše. Dodatan problem za ocenu uspeha predstavlja to što javna tužilaštva ne objavljuju statističke podatke. Građani periodično dobijaju informacije o policijskim akcijama i hapšenju većeg broja osumnjičenih, gde je korupcija pomešana sa drugim krivičnim delima. S druge strane, ni jedan državni organ ne pruža uporedive informacije o tome koliko je uhapšenih zaista optuženo, da li je sud potvrdio njihovu krivicu, a kamoli šta je preduzeto da se sličan slučaj ne ponovi u budućnosti.

Tokom 2017. godine, iako je to bilo predviđeno planom, **nisu poboljšani zakoni** o Agenciji za borbu protiv korupcije, finansiranju političkih aktivnosti i slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. I dalje nije uređeno lobiranje, niti su poboljšana pravila o javnim raspravama u pripremi zakona. Srbija nije učinila **ni jedan korak napred u smanjenju političkog uticaja u javnom sektoru.**

Naprotiv, direktno suprotno zakonu, gotovo svi direktori velikih javnih preduzeća i velika većina najviših državnih službenika nalaze se u **statusu vršilaca dužnosti** i mogu biti zamenjeni svakog časa arbitrernom političkom odlukom vladajućih partija. Pored toga, nastavljena je praksa **ugovaranja najvećih infrastrukturnih projekata direktnim dogovorima**, a na osnovu međudržavnih sporazuma i vezanih kreditnih aranžmana. Mnoga obavezujuća rešenja Poverenika za informacije, kojima se nalaže obelodanjivanje dokumenata i dalje nisu izvršena, što je suprotno zakonu. I sama Vlada ignoriše zahteve za pristup informacijama koji su njoj upućeni. Povrh toga, u 2017. godini je **pogoršan položaj nezavisnih državnih organa**, jer je istekao mandat predsedniku i članovima Saveta Državne revizorske institucije, jer nisu izabrana tri člana Odbora Agencije za borbu protiv korupcije koje predlažu nepolitički predlagači, a direktorka te agencije je posle vrlo kratkog perioda podnela ostavku.

Kada se sve ovo ima u vidu, posebno zabrinjava činjenica da je **borbi protiv korupcije dat manji značaj u programu Vlade Srbije iz 2017. godine**, nego što je to bilo u ranijim godinama. Jednako je loše to što je Srbija **nedovoljno koristila evropske integracije** kao zamajac za borbu protiv korupcije. U tom smislu, godina koja je pred nama je ključna, jer se upravo sada kroje planovi za reforme do očekivanog ulaska Srbije u EU 2025. godine. Ukoliko **planovi sada budu neprecizni i neambiciozni**, možemo doći u situaciju da završna ocena o ispunjavanju uslova za pristupanje bude negativna ili da bude zasnovana na arbitrernim merilima.

Antikorupcijsko savetovalište ALAC

Prenosimo tri slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

GSP

TS je dobila prijavu u vezi sa postupcima javnih nabavki koje sprovodi Gradsko saobraćajno preduzeće u Beogradu. Radi se o postupcima u vezi sa pribavljanjem grafitnih šipki za tramvaje i trolejbuse. Nezadovoljno zainteresovano lice nam je ukazalo na nekoliko nepravilnosti kojima se sužava konkurencija i daje prednost samo jednom ponuđaču. Napominju i da se, za razliku od prethodnog perioda i postupaka od pre 4 ili 5 godina kada su mogli barem da učestvuju, sada kreira situacija da gotovo da nije moguće da podnesu svoje ponude jer ne ispunjavaju uslove koji se zahtevaju. Savetovalište se svojevremeno uspešno bavilo sličnim slučajevima, tako da ćemo i ovaj put nakon analize ukoliko utvrdimo da postoje, pokušati da ukažemo na nepravilnosti.

Izbor zamenika tužilaca

Na adresu Savetovališta stigao je i dopis kojim se ukazuje na nepravilnosti i tzv. „tajne spiskove“ u postupku izbora zamenika javnih tužilaca u Republici Srbiji. U dopisu se tvrdi da se u Državnom veću tužilaca unapred znalo za koga će se od predloženih kandidata glasati, te da zapravo nije bilo potrebne rasprave i uvidu javnosti u postupak. Spisak predloženih zamenika tužilaca Državno veće tužilaca je dostavilo Narodnoj skupštini na izbor. Napominje se da je cilj zapravo da se što pre izvrši izbor tužilaca, te da se zapravo preduhitri odluka Ustavnog suda o ustavnosti pravilnika po kojem Državno veće tužilaca sprovodi proceduru.

Uzbunjivač

Transparentnosti Srbija javio se uzbunjivač iz jednog Centra za kulturu u Srbiji. U javljanju je ukazao da je nakon prijave o zloupotrebama i dopisima koje je dostavio policiji i inspekcijama, protiv njega najpre podnet disciplinski postupak, a nakon toga i lažiranim dokumentima isključen iz upravnog odbora centra. Situacija je kulminirala otkazom ugovora o radu kao tehnološkom višku. TS je uzela da aktivno prati slučaj. Postupaj je u fazi žalbe na doneto rešenje o otkazu, pa se nadamo da će uprava Centra promeniti svoju odluku.

Mediji

Medijske komisije u Vojvodini: Udruženi medijski poduhvat

Birn, Denis Kolundžija, 14. decembar 2017.

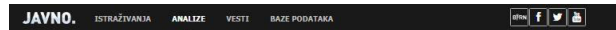
Fantomska medijska organizacija puštoši medijske konkurse – u lokalnim komisijama budžetski novac dodeljivali jedni drugima U gotovo trećini opština u pokrajini predstavnici Asocijacije elektronskih medija Vojvodine (AEMV) u lokalnim komisijama dodeljivali su budžetski novac jedni drugima kao i televiziji u vlasništvu biznismena iz Šida Aleksandra Vinčića s kojim su poslovno povezani, pokazuje istraživanje BIRN-a.

Predstavnici Asocijacije bili su članovi u komisijama u 21 od ukupno 42 lokalne samouprave koje su zaključno s krajem novembra 2017. godine raspisale konkurse za sufinansiranje medijskih sadržaja. Od toga 13 komisija u kojima su sedeli predstavnici AEMV dodelile su 39,1 milion dinara produkcijama u vlasništvu članova Asocijacije, televiziji Aleksandra Vinčića i osobama koje su sa njim povezane. Samo u ovoj godini njihov ukupan prihod na medijskim konkursima bio je 45,4 miliona dinara, a od 2015. do danas oko 127 miliona dinara.

Šema raspodele novca između predstavnika Asocijacije i Vinčićevih firmi datira još od prvih konkursa koji su raspisani na osnovu Zakona o informisanju i medijima iz 2014. godine.

Osobe koje su poslovno povezane s Vinčićem osnivale bi privatne produkcije i prijavljivale bi se na konkurse na kojima o dodeli novca odlučuju njihove kolege iz Asocijacije. Dobijeni novac, često u višemilionskim iznosima, te privatne produkcije neretko bi potrošile za emitovanje materijala na Vinčićevoj televiziji, od koje bi se čak i iznajmljivala oprema za snimanje, kako je to [pokazalo istraživanje CINS-a iz 2016. godine](#).

Međutim, činjenica da se nešto zove Asocijacija krilo je pravu prirodu te grupacije – u jednom periodu članove konkursnih komisija predlagalo je zapravo preduzeće Asocijacija elektronskih medija Vojvodine, što je bilo u suprotnosti sa zakonom. Početkom ove godine to preduzeće je promenilo ime u Delta televizija doo, a vlasnik je postao Aleksandar Vinčić, koji poseduje i Sremsku televiziju iz Šida koja je tokom 2015. godine dobila maksimalno dozvoljeni ukupni iznos od 23 miliona dinara. Od tada se ne pojavljuje na konkursima.

Medijske komisije u Vojvodini: Udruženi medijski poduhvat

Fantomska medijska organizacija puštoši medijske konkurse – u lokalnim komisijama budžetski novac dodeljivali jedni drugima

U gotovo trećini opština u pokrajini predstavnici Asocijacije elektronskih medija Vojvodine (AEMV) u lokalnim komisijama dodeljivali su budžetski novac jedni drugima
Novinar: Denis Kolundžija

Tokom prošle godine članove konkursnih komisija predlagalo je i Poslovno udruženje Asocijacija elektronskih medija Vojvodine, inače veoma blisko istoimenom preduzeću. I preduzeće i poslovno udruženje Asocijacija elektronskih medija Vojvodine svojevremeno su delili ne samo fizičku adresu, već i imejl adresu i broj telefona, kao i sajt koji više nije aktivan.

Nedim Sejdinović, predsednik Nezavisnog društva novinara Vojvodine kaže da je u pitanju dubinsko obesmišljavanje jedne procedure. „Uz pomoć nereprezentativnih udruženja, umesto finansiranja javnog interesa, uspostavio se koruptivni mehanizam, sistem za plaćanje režimskih i kažnjavanje profesionalnih medija“, napominje Sejdinović.

Neka od ovih udruženja nemaju nikakvih aktivnosti osim što delegiraju svoje potpuno nekompetentne ljude u ove komisije, kaže on. „Članovi komisije ispunjavaju zahteve vlasti, zapravo samo potpisuju već unapred donete odluke, a na drugim mestima, kroz finansiranje njihovih medija, ostvaruju finansijsku korist“, objašnjava Sejdinović navodeći da se razmatra mogućnosti podnošenja krivičnih prijava i protiv predstavnika organa vlasti i protiv članova ovih komisija.

Ja tebi, ti meni

Sirmum produkcije iz Šida, osnovana 1. jula 2015. godine, u vlasništvu Dragane Tešić, na ovogodišnjim konkursima za finansiranje lokalnih medija u Rumi dobila je četiri, u Šidu dva miliona dinara, a u Irigu 700.000 dinara.

Među članovima tročlane komisije u Rumi bila je Dragana Mladenović, vlasnica Promo produkcije iz Šida, osnovane, takođe 1. jula 2015. godine. Mladenović je bila članica i ovogodišnje komisije u Irigu.

Ove godine u šidskoj komisiji sedela je Mirjana Vasić, vlasnica produkcije Sirmium media iz tog mesta,

osnovane 2. novembra 2015. Njena produkcija dobila je u Rumi skoro šest miliona dinara. Pored komisije u Šidu, Mirjana Vasić je bila članica još tri komisije, između ostalog u Šidu i Sremskoj Mitrovici gde je projekat produkcije Promo Dragane Mladenović nagrađen s tri miliona dinara.

Osim sedišta njihovih produkcija, Tešić, Mladenović i Vasić povezuje još jedna stvar – sve tri pripadaju Asocijaciji elektronskih medija Vojvodine.

Prema podacima iz APR-a od 30. maja 2017. godine zastupnik tog udruženja je Dragana Tešić, vlasnica Sirmum produkcije iz Šida. Asocijacija se nalazi na istoj novosadskoj adresi gde je i Delta televizija. Pre nje zastupnik je bila Jovana Raketić (danas Milovanović) koja se vodi i kao direktor Sremske televizije. Vlasnik i Sremske i Delta televizije je biznismen Aleksandar Vinčić. On nije želeo da razgovara sa novinarom BIRN-a.

Na ovogodišnjem konkursu u Sremskim Karlovcima, Delta televizija dobila je 700.000 dinara. U Baču je Delta dobila 750.000 dinara. U obe komisije bila je Dragana Tešić.

Mirjana Vasić učestvovala je u radu komisije u Titelu, gde je Delta televiziji dodeljeno 700.000 dinara.

Mirjana Vasić je od januara do aprila ove godine bila direktorka Delta televizije, a trenutno je vlasnica, direktorka i glavna urednica Sremskog radija. Sremski radio i Sremska televizija nalaze se, inače, na istoj adresi. Mirjana Vasić nije odgovarala na pitanja koje je novinar BIRN-a poslao preko njenog imejla.

S druge strane, glavna urednica Sremske TV Danijela Romandić sedela je u komisiji u u Bačkom Petrovcu gde je Delta televizija dobila 300.000 dinara.

U komisijama koje su dodeljivale novac Delta televiziji sedela je i Slađana Zečević, koja trenutno radi kao novinar na Sremskoj televiziji, a njeni prilozi mogu se videti i na Radio-televiziji Vojvodine, sa kojom ova TV stanica iz Šida ima ugovor o saradnji.

Sagovornik BIRN-a, koji je tražio da mu ne navodimo ime, kao ni opštine u kojima je učestvovao u raspodeli novca, navodi da je s ovakav *modus operandi* viđao kao član konkursnih komisija u protekle dve godine, ali dodaje da je njegova primena bila suptilna.

„Ti projekti odgovarali su konkursnim zahtevima i u formalno-pravnom smislu ništa im se nije moglo zvanično osporiti“, kaže naš izvor.

„Međutim, uz činjenicu da u komisiji sedi jedan ili čak dvoje predstavnika AEMV, bio je upadljivo to što bi u projektima određenih privatnih produkcija, redovno stajalo da gro troškova ide za emitovanje tog medijskog sadržaja na Sremskoj televiziji.“

